

HER 10 DAKİKADA BİR BAŞAK

9 Eylül 2025 günü, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü'ne bağlı 5'inci Ana Bakım Fabrika Müdürlüğü'nde sivil memur olarak görev yapan yüksek endüstri mühendisi Başak Gürkan Arslan, boşanma aşamasındaki eşi Barış Arslan ve kayınpederi Kudret Arslan'ı konuşmak için evine aldı. Çıkan tartışmada Kudret Arslan, gelinini 5 yaşındaki kızının gözü önünde mutfaktan aldığı bıçakla yaraladı. Yaralı halde kaçmaya çalışan Başak Gürkan Arslan, peşinden gelen kayınpederi tarafından boyundan tekrar bıçaklandı ve olay yerinde hayatını kaybetti.

Başak Gürkan Arslan için Batıkent Pir Sultan Abdal Cemevi'nde cenaze töreni düzenlendi. Törene ailesi, yakınları ve çok sayıda vatandaş katıldı. Tören sonunda Arslan'ın tabutunu kadınlar taşıyarak cenaze aracına koydu. Başak Gürkan Arslan, Bursa'nın Mudanya ilçesinde son yolculuğuna uğurlandı.

Başak Grammeşin Arslan
Elektrik Mühendisleri Odası

Çiftin boşanma davası 23 Eylül'de görülecekti. Arslan, mahkeme dilekçesine "Nafaka istemiyoruz. Güzellikle bitsin, hoşlukla bitsin" notunu bırakmıştı. Bu notun içinde gömülü olan temenni, bir ülkenin kadınlarına biçilen sonun en çarpıcı ironilerindendi.

Cenazesinde tabutunu kadınlar taşıdı. Çünkü kadınlar artık birbirlerini mezara götürülürken bile yalnız bırakmak istemiyordu. Bu ülkenin kadınları sırtlarındaki onca ağırlığın hepsinden daha ağır olanını artık kendisi taşıyordu.

Bizim Hazin Hikâyemiz, Küresel Katlimiz

Bunlar sadece Başak'ın, Şule'nin, Rojin'in, Özgecan'ın, Münevver'in, Hande'nin, Pınar'ın, Ceren'in; içimizden, yanı başımızdan, mahallemizden, ülkemizden kadınları hikâyeleri değil. Ne yazık ki koca, yaşlı, şişko dünyamızda da durum böyle. Birleşmiş Milletler (BM) Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) ve BM Kadın Birimi'nin 25 Kasım 2025'te, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü dolayısıyla yayınladığı

2025 Kadın Cinayetleri Raporu¹, dünya çapında kadın cinayetlerinin dehşet verici boyutunu gözler önüne seriyor.

Rapora göre, 2024 yılında 83.000 kadın ve kız çocuğu kasten öldürüldü. Bu sayının yüzde 60'ı, yani 50.000 kadın ve kız çocuğu, yakın partnerleri veya aile üyeleri tarafından öldürüldü. Bu, neredeyse her 10 dakikada bir kadın veya kız çocuğunun öldürüldüğü anlamına geliyor. Her gün 137 kadın ve kız çocuğu, en güvende olmaları gereken yerde –evlerinde- hayatını kaybediyor.

UNODC Direktör Vekili John Brandolino, durumun ciddiyetini şu sözlerle ifade ediyor: “Ev, dünya genelinde çok sayıda kadın ve kız çocuğu için tehlikeli ve bazen ölümcül bir yer olmaya devam ediyor. 2025 Kadın Cinayetleri Raporu, bu aşırı şiddet biçimini yaygınlaştıran koşulları da hesaba katan, kadın cinayetlerine karşı daha iyi önleme stratejileri ve ceza adaleti müdahalelerine duyulan ihtiyacı çarpıcı bir şekilde hatırlatıyor.”

Şiddetin Dijital Sürekliliği

BM Kadın Politikaları Bölümü Direktörü Sarah Hendriks, kadın cinayetlerinin ani ve izole olay-

lar olmadığını vurguluyor: “Kadın cinayetleri tek başına gerçekleşmez. Genellikle çevrimiçi ortam da dâhil olmak üzere davranışları kontrol etme, tehdit ve tacizle başlayabilen bir şiddet sürekliliğinin üzerinde yer alırlar.” Hendriks, dijital şiddetin genellikle çevrimiçi ortamda kalmadığını, çevrimdışı ortamda tırmanabildiğini ve en kötü durumlarda kadın cinayetleri de dâhil olmak üzere ölümcül zararlara yol açabildiğini belirtiyor. “Bu cinayetleri önlemek için, şiddetin hem çevrimiçi hem de çevrimdışı ortamlarda kadınların ve kız çocuklarının hayatlarında nasıl ortaya çıktığını kabul eden ve faileri ölümcül hale gelmeden çok önce hesap vermeye çağıran yasaların uygulanmasına ihtiyacımız var” diyor.

Anıt Sayaç'ın Saydıkları

Türkiye’de de durum benzer şekilde vahim. Anıt Sayaç², Türkiye’de kadına yönelik şiddetten ölen kadınların anısını yaşatmak için internet üzerinden kurulmuş, resmi istatistiklerin ötesinde, gerçek sayıları ve her bir kadının hikâyesini görünür kılmaya çabasını taşıyan bir anıt platformudur. Anıt Sayaç verilerine göre 25 Kasım 2025 tarihi itibarıyla, ülkemizde 2025 yılının ilk 11 ayında 415 kadın,

kadına yönelik şiddet sonucu can vermiş durumdadır. 2024 yılında sayaç, 453 kadını tarihe iz düşmüştür. Bu rakamlar, resmi istatistikler içinde eritmeye, gazetelerde “aile içi tartışma” diye küçültülmeye, mahkeme salonlarında iyi hâl indirimiyle hafifletilmeye çalışılan binlerce hikâyenin toplamıdır.

Tesadüf Değil Tercih, Münferit Değil Sistematik

Başak, ülkenin resmi istatistiklerinde kaybolan bu binlerce hikâyeden sadece birisidir. Ve kendinden önce katledilen kadınların cinayetleri gibi aslında politiktir. Devlet kadınları korumak için değil, kutsal aileyi korumak için vardır. Sözleşmeler, yasalar, koruma kararları erkek şiddetini durdurmak için değil, aile birliği bozulmasın diye “esnek” uygulanır.

Günün sonunda, devletin, yasaların, mahkemelelerin, kolluğun ve toplumsal değerlerin iç içe geçtiği yapısal bir cinsiyet rejimi inşa edilir. Kadın cinayetleri sınıfsal, ekonomik, kültürel ayrımlara takılmaz; mühendis de öldürülür, işçi kadın da, öğretmen de, ev emekçisi de, öğrenci de. Mesele kadının kim olduğu değil, kadın olmasıdır. Bu bir cinskirımdır³.

Her kadın cinayeti, aslında egemen politikaların bir sonucudur. Uygulanmayan yasaların, imzalanmayan sözleşmelerin, görmezden gelinen şikâyetlerin sonucudur. Ezcümle, kadınlar erkekler tarafından öldürülür ama aslında devletler kadın vatandaşlarını koruyup kollayamadığı için, hadi doğrusunu söyleyelim, bunu tercih etmedikleri için öldürülür.

Kadınlar, şiddetin görünür ya da görünmez, her türlüşüne olanak sağlanan, cezasızlaştırılan, yeniden yeniden üretilen bu kadın düşmanı sistem tarafından öldürülür. Küresel çapta yıllardır iktidarlar eliyle verilen taahhütlere rağmen bu rakamlar değişmez. Her 10 dakikada bir kadın, evinde öldürülmeye devam eder. Ve bu değişmezlik, tesadüf değil, bir tercihtir; münferit değil sistemattiktir.

Bizler artık ne “iyi hal” indirimi dinlemek istiyoruz, ne “tahrik” yalanını, ne “aile mahremiyeti” baha-

nesini. Artık ne koruma kararlarının uygulanmasını bekleyeceğiz, ne de “belki bu sefer ciddiye alırlar” diye umut edeceğiz. Sessiz kalmayacağız. Sokakları bırakmayacağız. Omuzlarımızda taşıdıklarımızın isimlerini unutturmayacağız. Kadın katillerini, onlara ceza indirimi verenleri, şikâyetleri görmezden gelenleri, kadınları korumasız bırakanları da unutmayacağız. Hesap sormaktan vazgeçmeyeceğiz. Çünkü artık hepimiz biliyoruz ki bu devran değişmeden, kadınlar ölmeye devam edecek;

o zaman biz de bu devranı değiştireceğiz!

¹: <https://www.unodc.org/unodc/en/press/releases/2025/November/137-women-and-girls-killed-every-day-by-intimate-partners-or-family-members-in-2024.html> UNODC, kadın cinayetleri de dâhil olmak üzere toplumsal cinsiyet temelli şiddet verilerinin sistematik olarak toplanması ve analiz edilmesi konusunda çalışmalar yürütmektedir.

²: <https://anitsayac.com/> Site, medya taraması, mahkeme kararları ve sivil toplum örgütlerinin raporları aracılığıyla her kadın cinayetini dokümante etmektedir ve her gün güncellenmektedir.

³: “cinskirım” (femicide/feminicide) kavramı ilk kez 1801’de “bir kadının öldürülmesi” anlamında kullanılmış olsa da, modern anlamda bu terimi tanımlayan ve yaygınlaştıran kişi feminist yazar Diana E.H. Russell’dır. Russell, 1976 yılında Brüksel’deki Kadına Karşı Uluslararası Suçlar Mahkemesi’nde bu kavramı “kadınların, kadın oldukları için erkekler tarafından öldürülmesi” şeklinde tanımlamıştır.